

Opinia Komitetu Regionów „W kierunku zintegrowanej polityki morskiej zmierzającej do lepszego zarządzania Morzem Śródziemnym”

(2010/C 267/09)

KOMITET REGIONÓW

- Zaleca ustanowienie skutecznych mechanizmów, które będą motywować wszystkie kraje basenu Morza Śródziemnego i umożliwią im wnoszenie równego wkładu w efektywne zarządzanie tym jedynym w swoim rodzaju morzem, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska morskiego i różnorodności biologicznej.
- Wzywa, by zwrócić należytą uwagę zwłaszcza na wielokrotne apele Komitetu o utworzenie jednolitego, uproszczonego mechanizmu finansowego, który skupiałby wszystkie zagadnienia morskie obsługiwane w ramach europejskiego funduszu stref przybrzeżnych i wysp.
- Zaleca, by uznać potencjalne znaczenie wymiaru lokalnego i regionalnego, zarówno w UE, jak i w śródziemnomorskich krajach partnerskich, oraz poświęcić mu większą uwagę. W tym kontekście większej uwagi, lepszej koordynacji i wsparcia wymagają prace Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM).
- Zaleca, by Komisja rozważyła możliwość wydania zalecenia i podjęcia kroków na rzecz skoordynowania konkretnych bezpośrednich działań państw członkowskich i śródziemnomorskich krajów partnerskich w celu zwalczania nasilającej się w tym regionie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, w tym także handlu ludźmi, narkotykami i bronią.
- Jest zdania, że Komitet Regionów oraz reprezentowane przez niego władze szczebla lokalnego i regionalnego muszą mieć pełną możliwość aktywnego udziału w pracach grupy głównych ośrodków krajowych wysokiego szczebla w państwach członkowskich, mającej systematycznie zajmować się problematyką zintegrowanej polityki morskiej.
- Zaleca opracowanie i utrzymywanie w perspektywie krótko- oraz średniookresowej odpowiednich instrumentów politycznych i mechanizmów prowadzących do większej harmonizacji oraz uproszczenia polityki morskiej, mających faktycznie pogłębić integrację tej polityki.

Sprawozdawca:	Michael Cohen, burmistrz Kalkary (MT/PSE)
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – W kierunku zintegrowanej polityki morskiej zmierzającej do lepszego zarządzania Morzem Śródziemnym COM(2009) 466 wersja ostateczna

KOMITET REGIONÓW

Wstęp

1. Podziela opinię, że region śródziemnomorski stwarza wyjątkowe możliwości, jak i wyzwania, zwłaszcza w zakresie zarządzania.
2. Z ubolewaniem stwierdza, że region ten charakteryzuje się ogromnym zróżnicowaniem warunków społeczno-gospodarczych.
3. Zauważa ponadto, że Morze Śródziemne jest zamkniętym, wrażliwym środowiskiem narażonym na skutki intensywnej i często niebezpiecznej działalności związanej z morzem.
4. Podkreśla konieczność krzewienia zrównoważonego podejścia do dostępnych zasobów morskich w interesie zarówno dzisiejszych, jak i przyszłych pokoleń.
5. Z żalem stwierdza, że długotrwała ingerencja człowieka i nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych Morza Śródziemnego spowodowała ogromne szkody w środowisku morskim.
6. Zgadza się z poglądem, że wzmożonej działalności gospodarczej związanej z morzem mogłaby towarzyszyć ochrona środowiska, o ile zapewniono by właściwe zarządzanie mające na celu osiągnięcie równowagi między względami ekonomicznymi a wymiarem społecznym i środowiskowym.
7. Zauważa, że nadrzędnym celem Komisji jest osiągnięcie większych korzyści gospodarczych z morza, a zarazem zmniejszenie oddziaływania na ekosystem Morza Śródziemnego.
8. Zgadza się z opinią, że dla powodzenia zintegrowanej polityki morskiej, która początkowo odnosiła się do państw członkowskich, konieczne jest lepsze wzajemne porozumienie i współpraca z partnerami spoza UE. Dotyczy to zwłaszcza regionu Morza Śródziemnego, w którym zaledwie jedna trzecia państw należy do UE.
9. Z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia 5 maja 2010 r. w Ankonie przez ośmiu ministrów spraw zagranicznych krajów uczestniczących w Inicjatywie Adriatycko-Jońskiej (Albanii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Grecji, Włoch, Czarnogóry, Serbii i Słowenii) deklaracji popierającej stworzenie europejskiej strategii na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, której celem jest między innymi promowanie wspólnej polityki na rzecz rozwoju, w tym polityki morskiej, wśród państw UE i innych państw uczestniczących w Inicjatywie Adriatycko-Jońskiej, zwłaszcza poprzez propagowanie wspólnych strategii rozwoju z udziałem podmiotów lokalnych, a przede wszystkim władz lokalnych i regionalnych.

10. Podkreśla, że między środowiskiem morskim i zarządzaniem nim z jednej strony a wymiarem lokalnym i regionalnym z drugiej istnieje bezpośrednia współzależność i istotne oddziaływanie.

Główne wyzwania

11. Dostrzega złożoność problematyki oraz presję, jaka ciąży na decydentach w związku z tak istotnym spoiwem europejskiej i światowej struktury gospodarczej, jakim jest region śródziemnomorski.
12. Zauważa, że obecny poziom aktywności gospodarczej, zwłaszcza w takich dziedzinach, jak transport morski, przeładunek towarów, rybnictwo i turystyka, odciskają wyraźne piętno na śródziemnomorskim ekosystemie, pozostawiając po sobie ogrom szkód w środowisku naturalnym.
13. Podziela zdanie, że należy jak najszybciej zająć się we właściwy sposób złożonym problemem zanieczyszczeń pochodzących z łądu i statków, śmieci, skutków dla różnorodności biologicznej, przełowienia i degradacji wybrzeży regionu Morza Śródziemnego.
14. Zdaje sobie sprawę, że coraz częściej zagrożone jest wyjątkowe dziedzictwo kulturowe i naturalne w regionie śródziemnomorskim.
15. Zdaje sobie również sprawę, że region śródziemnomorski jest w wysokim stopniu zagrożony potencjalnymi skutkami zmian klimatu.
16. Z zadowoleniem przyjmuje stwierdzenie, że przyczyną największych problemów w tym regionie jest nieregulowana imigracja morska, dlatego popiera apel o współpracę z partnerami śródziemnomorskimi, by przeciwdziałać temu zjawisku i związanym z nim ofiarom śmiertelnym.

W kierunku lepszego zarządzania obszarami morskimi

17. Podziela zaniepokojenie faktem, że w większości krajów śródziemnomorskich każda polityka sektorowa realizowana jest przez właściwe dla tego sektora organy administracji, co utrudnia uzyskanie ogólnego spojrzenia na łączne skutki działalności w sektorze morskim.
18. W równym stopniu jest zaniepokojony faktem, że duża część przestrzeni morskiej zaklasyfikowana jest jako pełne morze, co sprawia, że krajom nadbrzeżnym trudno jest planować, organizować i regulować działalność, która ma bezpośredni wpływ na ich morza terytorialne i wybrzeża.

19. Stwierdza, że tworzenie polityk i podejmowanie działań w oderwaniu od innych, bez należytej koordynacji pomiędzy wszystkimi obszarami aktywności wpływającej na morze oraz pomiędzy wszystkimi podmiotami szczebla lokalnego, krajowego, regionalnego i międzynarodowego, utrudnia dążenie do lepszego zarządzania w regionie Morza Śródziemnego.

20. Jednocześnie zgadza się, że dla właściwego zarządzania ważny jest udział zainteresowanych stron, przejrzystość procesu decyzyjnego oraz wdrażanie uzgodnionych przepisów.

21. Zgadza się z potrzebą stworzenia kultury ekologicznej w regionie Morza Śródziemnego jako podstawowego elementu podnoszenia świadomości i uczestnictwa w procesach zrównoważonego rozwoju morskiego na wszystkich poziomach.

22. Powtarza, że władze lokalne i regionalne są najważniejsze do tego, by wskazać elementy potrzebne do wdrożenia tej polityki w basenie Morza Śródziemnego na szczeblu lokalnym i regionalnym. Dlatego też mogą one odegrać zasadniczą rolę, jeśli chodzi o realizację zintegrowanej polityki morskiej w regionie Morza Śródziemnego.

23. W tym kontekście zauważa, że władze lokalne i regionalne już teraz aktywnie uczestniczą w opracowywaniu i pomyślnym wdrażaniu regionalnych inicjatyw zmierzających ku temu celowi ⁽¹⁾.

Rola krajów nadbrzeżnych basenu Morza Śródziemnego

24. Popiera apel do państw członkowskich leżących nad Morzem Śródziemnym, aby w dalszym ciągu pracowały nad własnymi zintegrowanymi politykami morskimi.

25. Z zadowoleniem przyjmuje utworzenie systemu umożliwiającego dzielenie się informacjami i najlepszymi praktykami.

26. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, aby główne ośrodki krajowe na wysokim szczeblu w państwach członkowskich zajmowały się systematycznie kwestią Morza Śródziemnego i omawiały postępy w realizacji zintegrowanej polityki morskiej.

27. Pochwala starania Komisji, aby zachęcać państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w zintegrowanym zarządzaniu obszarami morskimi, w szczególności poprzez programy europejskiej współpracy terytorialnej na rzecz Morza Śródziemnego.

28. Podziela opinię, że ów szczególnie półzamknięty charakter Morza Śródziemnego oraz transgraniczne skutki działalności w sektorze morskim wymagają intensywniejszej współpracy z partnerami śródziemnomorskimi spoza Unii Europejskiej.

29. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, aby pobudzać wymianę najlepszych praktyk pomiędzy śródziemnomorskimi krajami należącymi oraz nienależącymi do UE, które byłyby zainteresowane zintegrowanym podejściem, i powołać w tym celu grupę roboczą ds. zintegrowanej polityki morskiej.

30. Zachęca, by dzielenie się informacjami i rozwijanie programów wsparcia poszerzyć o śródziemnomorskie kraje spoza UE, aby można je było zachęcać do odchodzenia od chaotycznej i ściśle sektorowej wizji oraz do przyjęcia całościowego, zintegrowanego podejścia do kwestii związanych z morzem.

31. Podkreśla, że zapewnienie wsparcia technicznego i opracowanie specjalistycznych programów współpracy w zakresie istniejących inicjatyw politycznych (takich jak Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa) to krok we właściwym kierunku.

32. Uważa, że zaangażowanie podmiotów reprezentujących środowisko akademickie, poszczególne branże oraz instytucje pozarządowe dodatkowo wzmocni ten proces.

33. Apeluje do Komisji, aby uznała, że władze lokalne i regionalne mogą wnieść istotny wkład w tym zakresie i w związku z tym warto im w pełni umożliwić aktywne zaangażowanie we wszystkie realizowane programy i podejmowane inicjatywy oraz dostarczyć odpowiednich narzędzi do tego celu.

Zarządzanie przestrzenią morską

34. Stwierdza z niepokojem, że istotna część wód Morza Śródziemnego leży poza jurysdykcją lub suwerennym prawem państw nadbrzeżnych i dlatego ich kompetencje w zakresie stanowienia czy egzekwowania prawa na tych obszarach są mocno ograniczone.

35. Zdaje sobie sprawę z istnienia złożonych i niewrażliwych politycznie problemów dotyczących wytyczenia granic między krajami sąsiadującymi w obrębie Morza Śródziemnego oraz leżącymi po przeciwnych jego stronach, które mogą utrudniać opracowanie prawdziwie zintegrowanej polityki morskiej w tym regionie.

36. Uważa, że Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 1982 r. może służyć za podstawę do rozpatrywania konfliktów związanych z wytyczeniem granic, i jest przekonany, że UE powinna zachęcić te kraje spoza UE, które jeszcze nie ratyfikowały owej konwencji, aby jak najszybciej to uczyniły.

37. Wspiera wysiłki Komisji związane z określeniem najważniejszych przeszkód utrudniających ratyfikację, wprowadzenie w życie i poszanowanie decyzji podejmowanych w ramach istniejących porozumień oraz dotyczące badania możliwości udoskonalenia wielostronnej współpracy i pomocy.

38. Zgadza się z poglądem, że praca organizacji zajmujących się gospodarką morską w basenie Morza Śródziemnego musi być przejrzystsza, a przyjęte lub zalecane przez nie przepisy powinny być systematycznie monitorowane i wdrażane.

39. Popiera postulat Komisji dotyczący jaśniejszego podziału ról i kompetencji krajów nadbrzeżnych, w szczególności w odniesieniu do zarządzania strefami morskimi w perspektywie zrównoważonego rozwoju.

⁽¹⁾ COM(2009) 540 wersja ostateczna.

40. Popiera wniosek dotyczący przeprowadzenia badań na temat kosztów i korzyści związanych z ustanowieniem stref morskich.

41. Zachęca Komisję, by odważyła się jasno stwierdzić, że trzeba promować i wspierać lepsze zarządzanie przestrzenią morską na poziomach niższych niż regionalny.

Większe zaangażowanie zainteresowanych stron

42. Zgadza się z opinią, że zaangażowanie zainteresowanych stron nadal powinno być głównym priorytetem we wdrażaniu zintegrowanej polityki morskiej w regionie Morza Śródziemnego.

43. Dostrzega intencje Komisji, aby zachęcać uczestników platform zrzeszających zainteresowane podmioty do regularnego podejmowania kwestii bezpośrednio związanych z Morzem Śródziemnym.

44. Popiera zalecenie Komisji, aby rozpatrzyć różne możliwości pogłębienia współpracy zainteresowanych stron ze wszystkich krajów nadbrzeżnych regionu śródziemnomorskiego.

Przekrojowe narzędzia w zarządzaniu gospodarką morską

45. Zgadza się, że lepszemu zarządzaniu sektorem morskim muszą towarzyszyć skuteczne instrumenty nastawione na generowanie wzrostu gospodarczego oraz na zapewnienie ochrony środowiska naturalnego i lepszej przyszłości ludności nadmorskiej.

Zagospodarowanie przestrzenne mórz i strategię morskie

46. Z zadowoleniem przyjmuje optymistyczną prognozę Komisji, przewidującą wzrost działalności morskiej w regionie Morza Śródziemnego, mimo panującego obecnie kryzysu gospodarczego.

47. Jednocześnie wyraża jednak obawy, że taka wzmożona aktywność – jeśli nie wprowadzi się i nie będzie egzekwować odpowiednich regulacji – może ewentualnie zaszkodzić i tak już delikatnej konstrukcji społecznej i środowiskowej tego regionu.

48. Podziela stanowisko, że – uwzględniając istniejące już krajowe procedury planowania – planowanie przestrzenne obszarów morskich w regionie śródziemnomorskim może służyć jako skuteczne narzędzie administrowania, które umożliwi zastosowanie zarządzania opartego na ekosystemie, uwzględniającego powiązane wzajemnie skutki działalności morskiej, wynikające stąd konflikty dotyczące przeznaczenia przestrzeni morskiej oraz potrzebę zachowania siedlisk morskich.

49. Popiera zastosowanie ogólnych zasad zdefiniowanych w planie działania na rzecz planowania przestrzennego obszarów morskich w odniesieniu do konkretnej sytuacji Morza Śródziemnego.

50. Uważa, że osiągnięcie do 2020 r. celów w zakresie dobrego stanu wód morskich w dalszym ciągu powinno być priorytetem. W tym celu należy realizować integrującą strategię morskie i przyjąć oparte na ekosystemie podejście do tej działalności człowieka,

która wpływa na środowisko morskie. W związku z tym istotne jest, by zwrócić uwagę nie tylko na takie kwestie jak zanieczyszczenie morza pochodzące z portów i miejscowości przybrzeżnych, ale także na jakość wód rzek, mających swe ujście w Morzu Śródziemnym. Podkreśla przy tym konieczność zapewnienia należytego oczyszczania ścieków w miastach i miejscowościach leżących wzdłuż tych rzek i na obszarach przybrzeżnych.

51. Jest zdania, że w tym zakresie władze lokalne i regionalne mogą wnieść znaczący wkład, dlatego z zadowoleniem przyjmuje pomysł Komisji, aby zainicjować projekt testujący możliwość zastosowania zagospodarowania przestrzeni morskiej na szczeblu podregionu oraz wspierający konkretne praktyki transgraniczne.

52. Z zadowoleniem przyjmuje opracowanie wspólnej strategii wdrażania, która ma wspierać państwa członkowskie w realizowaniu przez nie zobowiązań wynikających z dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, choć ma wątpliwości, czy termin na przeprowadzenie kompleksowej oceny wód morskich i ich wykorzystywania – do końca bieżącego roku – jest realistyczny.

Zintegrowane zarządzanie w obszarach przybrzeżnych i na wyspach

53. Popiera wysoki priorytet przyznany problematyce zmian klimatu.

54. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż skoncentrowano się na kwestiach rozwoju portów, turystyki przybrzeżnej, ochrony dziedzictwa i środowiska morskiego, w tym obszarach objętych programem „Natura 2000”.

55. Zgadza się, że akwakulturę należy traktować jako element do uwzględnienia w zintegrowanym zarządzaniu strefą przybrzeżną i że jest ona częścią kultury i systemu produkcji przybrzeżnej w regionie Morza Śródziemnego.

56. Zgadza się ze stwierdzeniem, że ze względu na wielkie bogactwo kulturowe całego basenu Morza Śródziemnego istnieje znaczny potencjał tego regionu, jeśli chodzi o dalszy rozwój.

57. Z zadowoleniem zauważa, że nadano zdecydowany bieg kwestii dotyczącej państw i regionów wyspiarskich, a zwłaszcza trudności związanych z fizyczną osiągalnością tych obszarów.

58. Przyłącza się do apelu o zintegrowane podejście do zarządzania śródziemnomorskimi obszarami przybrzeżnymi.

59. Podziela zdanie, że przekrojowe narzędzia zarządzania mogą pomóc śródziemnomorskim regionom przybrzeżnym w dążeniu do równowagi społecznej, ekologicznej i gospodarczej w ramach zintegrowanego zarządzania.

60. Podkreśla swoje poparcie dla inicjatywy Komisji dotyczącej przyjęcia instrumentów prawnych obejmujących cały basen morski, nastawionych na zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną Morza Śródziemnego ⁽²⁾.

⁽²⁾ Zgodnie z Protokołem w sprawie zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną Morza Śródziemnego z 21 stycznia 2008 r.

61. Zgadza się, że wymiana najlepszych praktyk jest istotnym instrumentem umożliwiającym faktyczne postępy, dlatego zdecydowanie popiera zamiar Komisji dotyczący opracowania internetowego spisu narzędzi zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną, a także najlepszych praktyk i analiz konkretnych przykładów.

62. Popiera plany podjęcia inicjatyw na rzecz utworzenia bazy wiedzy w zakresie zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną w regionie Morza Śródziemnego, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy międzynarodowej.

63. Za dobry pomysł uważa podjęcie działań na rzecz lepszego połączenia lądu z morzem, w szczególności poprzez powiązanie planowania przestrzennego na lądzie i na morzu.

64. Równocześnie jednak zachęca Komisję Europejską do bardziej zdecydowanego podejścia i zaproponowania nowych, skuteczniejszych narzędzi realizacji wytyczonych celów oraz do uwzględnienia potencjalnych dodatkowych korzyści wynikających z włączenia w ten proces władz lokalnych i regionalnych.

65. KR popiera utworzenie morskich grup działania łączących różne aspekty sektorowe, które są obecnie zarządzane niezależnie, w celu poprawy komplementarności i synergii między funduszami strukturalnymi (EFRR, EFS) i innymi funduszami (EFR), z których mogą być finansowane działania w sektorze morskim.

Ułatwianie działań opartych na wiedzy

66. Podziela zdanie, że rozwój zrównoważonej gospodarki morskiej i skuteczne zarządzanie obszarami przybrzeżnymi wymaga polityki, której podstawą jest najlepsza dostępna wiedza naukowa.

67. Wnosi, by Komisja Europejska promowała inicjatywy na rzecz zrównoważonego zarządzania obszarami portowymi.

68. Podziela troskę, że trzeba dołożyć starań w zakresie gromadzenia i rozpowszechniania podstawowych danych koniecznych do oceny ekologicznego stanu Morza Śródziemnego oraz możliwej wydajności zasobów naturalnych.

69. Wspiera zamiar Komisji dotyczący propagowania znaczenia opinii naukowych i gromadzenia danych w odniesieniu do wspólnej polityki rybołówstwa i wprowadzania przepisów dotyczących ochrony środowiska w rejonie Morza Śródziemnego.

70. Uważa, że wzmocnienie morskiej infrastruktury naukowo-badawczej, wysiłki w zakresie zintegrowanych badań naukowych i rozwoju technologicznego (RTD) podejmowane za pomocą klastrów morskich i platform technologicznych, a także synergia na poziomie państw członkowskich i regionów są niezbędne do znalezienia spójnych rozwiązań, które umożliwiłyby pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego Morza Śródziemnego, a jednocześnie zachowanie podejścia opartego na ekosystemie. Ponadto za krok we właściwym kierunku uważa kontynuowanie pogłębionych, multidyscyplinarnych obserwacji ekosystemów morskich, w tym dna morskiego.

71. Docenia istotną pracę włożoną w tworzenie Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego (Emodnet). Celem tej sieci jest udoskonalenie infrastruktury naukowej

i przezwyciężenie przeszkód w uzyskiwaniu danych, dostępie do nich i ich wykorzystywaniu.

72. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący utworzenia zintegrowanej europejskiej sieci badań morskich, której celem będzie zacieśnianie współpracy w dziedzinie badań morskich między państwami członkowskimi, w tym także wśród krajów regionu śródziemnomorskiego.

73. Zgadza się, że warto przeprowadzić kompleksowe, przekrojowe i interdyscyplinarne badania ukierunkowane na zintegrowaną wiedzę dotyczącą Morza Śródziemnego we wszystkich istotnych dziedzinach.

74. Pochwala przygotowanie europejskiego atlasu mórz, który ma za zadanie pogłębiać wiedzę i budować wspólną tożsamość regionów morskich, w tym także regionów Morza Śródziemnego.

75. Zwraca uwagę, że ze względu na szczególną sytuację geopolityczną rejonu Morza Śródziemnego powodzenie jakiegokolwiek inicjatywy czy polityki w dużej mierze zależy od pełnego uczestnictwa wszystkich krajów tego regionu i od tego, czy powstaną odpowiednie wspólne programy i działania na rzecz budowania potencjału.

76. W tym kontekście popiera zamiar określenia długoterminowych ram strategicznych dla współpracy naukowej obejmującej cały basen Morza Śródziemnego, które umożliwiłyby szerszą kooperację w zakresie badań morskich zgodnie z programem odpowiadającym wspólnie ustalonym wyzwaniam.

Zintegrowany nadzór na rzecz bezpieczniejszej i chronionej przestrzeni morskiej

77. Przyznaje, że nadzór nad działalnością i operacjami w sektorze morskim, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa i ochrony życia ludzkiego oraz zachowania ekosystemu morskiego, jest konieczny, aby skutecznie zarządzać działaniami na morzu.

78. Uważa, że nadzór morski powinien obejmować działalność połowową i przeładunkową zarówno u wybrzeży państw, jak i na wodach międzynarodowych Morza Śródziemnego.

79. Popiera stanowisko, że zasadnicze znaczenie ma rygorystyczne wdrażanie unijnych przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego.

80. Uważa, że potrzebne są bardziej dynamiczne działania, aby budować potencjał w administracjach morskich i organach portowych krajów śródziemnomorskich spoza UE, aby te kraje partnerskie były w stanie zapewnić bezpieczeństwo i ochronę przestrzeni morskiej w regionie Morza Śródziemnego.

81. Podziela zdanie, że już teraz trzeba czerpać z osiągnięć projektu Safemed w zakresie usuwania luk prawnych i strukturalnych między śródziemnomorskimi państwami członkowskimi a krajami partnerskimi. Ponadto popiera wniosek Komisji, aby Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu (EMSA) rozpoczęła współpracę techniczną z partnerami z basenu Morza Śródziemnego.

82. Jeśli chodzi o nadzór nad ruchem statków, wzywa Komisję do poszerzenia zakresu regionalnego serwera systemu automatycznej identyfikacji (AIS) poprzez zachęcanie krajów spoza UE do przyłączenia się do niego.

83. Docenia wkład agencji Frontex w skuteczniejsze patrolowanie regionu Morza Śródziemnego, zwłaszcza wobec ogromnej presji związanej z nielegalną migracją, z jaką borykają się śródziemnomorskie państwa członkowskie.

84. Przyznaje, że w skutecznym procesie dialogu i pomocy finansowej dla śródziemnomorskich krajów partnerskich także te kraje można zachęcać do zaangażowania się w działania koordynowane przez Frontex w regionie Morza Śródziemnego.

85. Niepokój budzi jednak fakt, że Frontex w dalszym ciągu jest zbyt słabo wyposażony, by efektywnie wypełniać przydzielone mu zadania. Dlatego Komitet wspiera Komisję w wysiłkach na rzecz zapewnienia tej agencji niezbędnych narzędzi i zasobów, by mogła ona spełniać swe funkcje.

86. Jednocześnie Komitet wyraża zaniepokojenie faktem, że przyjęte niedawno nowe wytyczne dotyczące patrolowania granic UE stworzyły sytuację, która może zniechęcać do czynnego udziału w misjach Fronteksu te państwa członkowskie, które – jako kraje przyjmujące – nie są w stanie ponieść dodatkowych kosztów związanych z nielegalną imigracją. To z kolei poważnie zagraża potencjalnemu powodzeniu tych misji.

87. Postuluje, by zarówno na terytorium UE, jak i poza nią, podejmowano więcej bezpośrednich działań mających na celu postawienie przed wymiarem sprawiedliwości tych, których przestępcze poczynania sprzyjają nielegalnej migracji.

88. Jednocześnie apeluje do Komisji, by nie szczędziła wysiłków zmierzających do zadbania na wszystkich szczeblach – zarówno w UE, jak i poza nią – o jak największe poszanowanie praw człowieka i podstawowych swobód samych migrantów.

89. Popiera wszelkie inicjatywy przyczyniające się do zwiększenia pozytywnych efektów w dziedzinie walki z narkotykami na morzu.

90. Ubolewa, że w komunikacie nie znalazła się żadna wzmianka o narastającym zagrożeniu terroryzmem i piractwem morskim, a przecież ich potworne oblicze objawia się nie tak daleko od regionu Morza Śródziemnego.

91. Popiera wszelkie wysiłki podejmowane na rzecz integracji systemu nadzoru morskiego w regionie Morza Śródziemnego poprzez propagowanie wymiany informacji i wspieranie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za monitorowanie i nadzór na morzu.

92. Uważa jednak, że włączenie śródziemnomorskich krajów partnerskich w zintegrowany nadzór morski powinno być priorytetowym dążeniem Komisji, a nie kwestią do dalszych rozważań.

93. Równocześnie podkreśla, że bez czynnego udziału władz lokalnych i regionalnych nie sposób doprowadzić do skutecznego nadzoru nad działalnością i operacjami w sektorze morskim oraz ograniczyć problemów związanych z bezpieczeństwem.

Wnioski

94. Zgadza się, że wyzwania dotyczące Morza Śródziemnego wymagają wspólnej i zintegrowanej odpowiedzi opartej na udoskonalonym zarządzaniu obszarami morskimi, i wspiera Komisję w jej zamiarze koordynowania i ułatwiania krajowych działań podejmowanych w ramach polityki morskiej w tym regionie.

95. Stwierdza, że w komunikacie zasadniczo przestrzega się zasad pomocniczości i proporcjonalności, choć jest rozczarowany brakiem należytego uznania wymiaru lokalnego i regionalnego, szczególnie w odniesieniu do zaproponowanych programów i inicjatyw. Dlatego też Komitet apeluje do Komisji o podjęcie kroków, które umożliwią samorządom lokalnym i regionalnym bezpośredni udział w tych programach i inicjatywach oraz wspólną reakcję na zasadnicze wyzwania, przed którymi stoi region Morza Śródziemnego. Komisja musi wziąć pod uwagę różne struktury władz samorządowych w poszczególnych państwach członkowskich. Ze względu na różne przysługujące im kompetencje nie dysponują one jednakowymi możliwościami angażowania się w pożądanym stopniu.

96. Podziela stanowisko, że zintegrowane podejście do gospodarki morskiej nie powinno mieć wpływu na narzędzia i cele ustanowione z myślą o postępowach w określonych obszarach istotnych dla problematyki morskiej.

97. Zgadza się, że pomyślnie wdrożenie zintegrowanej polityki morskiej w regionie Morza Śródziemnego uwolni jego potencjał i umożliwi osiągnięcie większej wydajności i lepszych efektów w wielu dziedzinach prowadzonej tam działalności.

98. Z drugiej strony Komitet musi z ubolewaniem odnotować, że komunikat nie podaje żadnych szczegółów na temat finansowania planowanych działań.

99. Dlatego, mimo poparcia dla przedstawionych w komunikacie celów i działań, Komitet apeluje do Komisji o uwzględnienie niniejszej opinii i podjęcie koniecznych działań, które sprawią, że wymowa tego komunikatu będzie bardziej zdecydowana.

Zalecenia

Komitet Regionów w szczególności:

100. Zaleca pielęgnowanie pogłębionego i bardziej konstruktywnego dialogu między wszystkimi zainteresowanymi stronami, również na szczeblu lokalnym i regionalnym, aby wzmocnić wzajemne zaufanie i porozumienie.

101. Zaleca ustanowienie skutecznych mechanizmów, które będą motywować wszystkie kraje basenu Morza Śródziemnego i umożliwią im wnoszenie równego wkładu w efektywne zarządzanie tym jedynym w swoim rodzaju morzem, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska morskiego i różnorodności biologicznej.

102. Zaleca, by Komisja rozważyła możliwość wydania zaleceń i podjęcia kroków na rzecz skoordynowania konkretnych bezpośrednich działań państw członkowskich i śródziemnomorskich krajów partnerskich w celu zwalczania nasilającej się w tym regionie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, w tym także handlu ludźmi, narkotykami i bronią.

103. Zaleca, by uznać potencjalne znaczenie wymiaru lokalnego i regionalnego, zarówno w UE, jak i w śródziemnomorskich krajach partnerskich, oraz poświęcić mu większą uwagę. W tym kontekście większej uwagi, lepszej koordynacji i wsparcia wymagają prace Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM).

104. Jest zdania, że Komitet Regionów oraz reprezentowane przez niego władze szczebla lokalnego i regionalnego muszą mieć pełną możliwość aktywnego udziału w pracach grupy głównych ośrodków krajowych wysokiego szczebla w państwach członkowskich, mającej systematycznie zajmować się problematyką zintegrowanej polityki morskiej.

105. Zaleca jednocześnie, aby Komitet Regionów oraz reprezentowane przez niego władze szczebla lokalnego i regionalnego miały pełną możliwość aktywnego udziału w debatach grupy roboczej ds. zintegrowanej polityki morskiej w regionie Morza Śródziemnego.

106. Zaleca przeprowadzenie pogłębionych badań na temat towarów i materiałów przewożonych obecnie przez Morze Śródziemne, aby można było określić faktyczny stopień związanego z tym transportem zagrożenia.

107. Zaleca, by zachęcać do podejmowania inicjatyw publiczno-prywatnych, aktywnie wspieranych za pośrednictwem europejskich instrumentów finansowych, z myślą o poprawie czystości i zapobieganiu utracie różnorodności biologicznej Morza Śródziemnego, a także w trosce o lepszy i bezpieczniejszy transport surowców do ośrodków przemysłowych.

108. Wzywa Komisję do wsparcia szczegółowych badań nad zjawiskami związanymi ze zmianą klimatu i zanieczyszczeniem wybrzeży, mającymi poważne konsekwencje ekonomiczne dla

rybołówstwa przybrzeżnego. Jednocześnie wskazuje na konieczność wsparcia przez Komisję wysiłków państw członkowskich na rzecz przedsięwzięcia bezpośrednich środków mających na celu odciążenie specjalistów i pracowników w sektorze rybołówstwa.

109. Zaleca opracowanie i utrzymywanie w perspektywie krótko- oraz średniookresowej odpowiednich instrumentów politycznych i mechanizmów prowadzących do większej harmonizacji oraz uproszczenia polityki morskiej, mających faktycznie pogłębić integrację tej polityki.

110. Zaleca, by przyjąć środki, które zachęcałyby wszystkie kraje śródziemnomorskie do ratyfikowania i pełnego wdrożenia konwencji i protokołów w sprawie ochrony środowiska morskiego, różnorodności biologicznej, żeglugi i rybołówstwa na Morzu Śródziemnym między innymi poprzez wspólne, uzgodnione zarządzanie zasobami rybnymi oraz ujednoczenie wymogów obowiązujących w różnych systemach rybołówstwa we wszystkich krajach śródziemnomorskich.

111. Wzywa, by zwrócić należytą uwagę zwłaszcza na wielokrotne apele Komitetu o utworzenie jednolitego, uproszczonego mechanizmu finansowego, który skupiałby wszystkie zagadnienia morskie obsługiwane w ramach europejskiego funduszu stref przybrzeżnych i wysp.

112. Zaleca, by Komisja rozwinęła swą sugestię dotyczącą rozpoczęcia projektu testującego możliwość zastosowania zagospodarowania przestrzeni morskiej na szczeblu podregionu, tak aby zachęcić do konkretnych działań transgranicznych poprzez przedstawienie szczegółowych propozycji w stosunkowo krótkim czasie i w tym kontekście Komitet przypomina swój postulat dotyczący innowacyjnego wielopoziomowego sprawowania rządów, w ramach którego należy uwzględnić także aspekty społeczne i środowiskowe oraz istniejące konwencje regionalne.

Bruksela, 10 czerwca 2010 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO